

Gezondheidsadvies MFA Ibisdreef

1. Ruimtelijke ontwikkeling

MFA Ibisdreef is een kindercentrum van twee basisscholen, gymzaal, buitenschoolse opvang, een kinderdagverblijf en ruimte voor een maatschappelijke functie (een buurthuis; een CJG was onderdeel van dit plan, maar is er uiteindelijk niet in gekomen).

Ruimtelijk gaat het om een plan waar transformatie plaatsvindt van een groene ruimte met een klein schoolgebouw, naar een groter bouwvolume en –oppervlak en minder groen. De wens was een nog grotere footprint en minder bouwlagen, maar dat zou teveel ten koste gaan van het groen.

Planfase: bestemmingsplan (plan past niet in bestaande bestemmingsplan).

2. Gezondheidsaspecten

Volksgezondheid (voorheen de GG&GD) is nog niet gevraagd om te adviseren over gezondheid bij dit plan. In deze planfase is er vrijwel geen mogelijkheid meer om het plan aan te passen (zo dit aan de orde zou zijn vanuit gezondheidskundig oogpunt). We gebruiken deze gelegenheid wel om te wijzen op kansen om de gezondheid te stimuleren in het plan.

In dit gebied is het *beschermen* van gezondheid tegen schadelijke factoren zoals luchtvervuiling en geluid nauwelijks aan de orde.

Er liggen in dit gebied wel kansen om de gezondheid te *bevorderen*. Volksgezondheid heeft tbv dit advies gekeken naar de volgende aspecten:

- gezonde mobiliteit: meer bewegen door stimuleren langzaam verkeer. Dit is belangrijk in een tijd van overgewicht en bewegingsarmoede. Voor kinderen is het belangrijk om al jong zelfstandig en veilig naar school te kunnen gaan. En jong geleerd is oud gedaan.
- groen en water: Groen werkt ontstressend en biedt mogelijkheid voor sociale contacten en bewegen. In een groene omgeving hebben mensen 1,5 keer meer kans om de eigen gezondheid als goed te ervaren.
- speelruimte voor kinderen: heeft een positieve invloed op gezondheid.

3. Advies

Vanuit gezondheidsoogpunt is Volksgezondheid positief over het plan.

Aspecten in het huidige plan die positief zijn voor gezondheid, zijn:

- Veel aandacht voor langzaam verkeer: Dagelijks bewegen (lopen, fietsen) is belangrijk voor gezondheid. De ligging van de MFA is goed: de MFA ligt aan de Nigerdreef aan de speelstraten die zijn ingericht als kindvriendelijke straten waar kinderen veilig naar school kunnen lopen en fietsen. Dit is de ideale uitgangssituatie om langzaam verkeer (lopen en fietsen) te vergemakkelijken en autoverkeer ondergeschikt te laten zijn. Aandachtspunt is dan wel voldoende fietsparkeerplekken op eigen terrein van de school en (voor de andere voorzieningen) in de openbare ruimte. De minimumnormen uit de Parkeernota worden gehanteerd. Het advies is om het aantal fietsparkeerplaatsen te bepalen op basis van de gunstige ligging en bereikbaarheid voor fietsers.
- Autoparkeerplekken: Hier wordt de minimumnorm uit de Parkeernota gehanteerd, passend bij de gunstige ligging en bereikbaarheid voor langzaam verkeer. Voor gezondheid is het goed dat autoverplaatsingen niet onnodig gestimuleerd worden, en de minimumnorm voor autoparkeren past daarbij.
- De openbare ruimte/park bij het gebouw: Groen is positief voor gezondheid van de gebruikers van de MFA en voor omwonenden. Ook uit gezondheidsoogpunt is het zaak om het resterende groen, inclusief de speelplek, voor de buurt te behouden. Het uitgangspunt om bestaande bomen zoveel mogelijk te behouden, is relevant voor gezondheid.

We signaleren echter nog een kans om gezondheid te stimuleren. Voor zover dit aspect geen onderdeel van dit plan kan zijn, geven wij het mee voor de overdracht naar de betreffende vervolgprojecten. Het gaat om het volgende. Deze scholen grenzen aan een parkachtige omgeving. Dit biedt mogelijkheden om het schoolplein aan het groen te verbinden en spelen in het groen of natuurlijk spelen te realiseren. Vanuit gezondheidsoogpunt is het aan te bevelen om de mogelijkheden voor natuurlijk spelen en de verbinding van plein en park te onderzoeken, in samenspraak met de scholen en de buurt.

4. Samenvatting advies

Volksgezondheid adviseert positief over het plan. We geven als kans voor gezondheidsbevordering aan dit plan mee om de mogelijkheden voor natuurlijk spelen en de verbinding van plein en park te onderzoeken in samenspraak met de scholen en de buurt.

Bijlage: Toelichting

Proceskader

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die mensen als prettig ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waarin de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Deze algemene kenmerken zijn leidend voor de inhoud van de gezondheidsadviezen. Daarbinnen zijn er drie belangrijke onderwerpen die in een gezondheidsadvies aan bod kunnen komen: lucht, geluid en gezondheidsbevordering. Maar ook andere onderwerpen kunnen aan bod komen, afhankelijk van de kenmerken van een bepaald gebied en het type ontwikkeling. Bij de advisering baseert de GG&GD zich op landelijke richtlijnen en instrumenten.

Dit omgevingsadvies neemt alleen de invloed van omgevingsfactoren op de gezondheid van de toekomstige bewoners in overweging. Andere factoren (financieel, maatschappelijk, planologisch etc.) die meewegen in een eventuele beslissing over een locatie of stedenbouwkundige inpassing spelen in dit advies geen rol. Het is aan de projectleider en het bestuur om een integrale afweging van deze belangen zichtbaar te maken.

Meer achtergrondinformatie over het belang van een gezondheidsadvies, hoe het proces van gezondheidsadviesering verloopt en welke onderwerpen aan bod komen in een gezondheidsadvies is te vinden in het "proceskader Gezondheidsadviezen in ruimtelijke ontwikkelingen" (vastgesteld door college op 18 december 2012).

Lucht

Luchtkwaliteit heeft invloed op de gezondheid. Met name verkeersgerelateerde luchtverontreiniging kan – ook als voldaan wordt aan de normen voor fijn stof en stikstofdioxide – zeker bij kwetsbare groepen gezondheidseffecten geven. Uit onderzoek dat ook in Nederland gaande is wordt steeds duidelijker dat mensen die dichtbij drukke wegen wonen vaker last hebben van chronische aandoeningen, zoals astma en hart- en vaatziekten en dat deze mensen gemiddeld korter leven dan mensen die niet dichtbij een drukke weg wonen. Ook wordt steeds duidelijker dat gezondheidseffecten al op jonge leeftijd kunnen ontstaan. De GG&GD baseert haar advies o.a. op de (landelijke) GGD-richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid.

Geluid

De belangrijkste gezondheidseffecten van blootstelling aan geluid zijn hinder en slaapverstoring. Bij hogere geluidsniveaus kan ook het risico op hart- en vaatziekten toenemen. Verhoogde geluidbelastingen kunnen een negatief effect hebben op de leerprestatie van kinderen. Ook als voldaan wordt aan de wettelijke normen voor geluid kunnen gezondheidseffecten optreden. De GG&GD baseert haar advies o.a. op beschikbare documentatie van het RIVM en GGD Nederland.

Gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering gaat om het zo inrichten van de fysieke leefomgeving dat een gezonde leefstijl gefaciliteerd en gestimuleerd wordt. Het gaat om het creëren van mogelijkheden om de gezonde keuze de gemakkelijke keuze te laten zijn, om zo kansen op gezondheidswinst te benutten in ruimtelijke plannen. Thema's waarover wordt geadviseerd zijn gezonde mobiliteit, sport en spelen, groen en water, openbare ruimte en stilte en gewenst geluid. De GG&GD baseert haar advies o.a. op de Gezond Ontwerp Wijzer (van het Ministerie van I&M ism VWS, BZK, voormalig LNV, en RIVM).